

Praha 4. 6. 2013

17

Činnost logopedických pracovišť v ČR v roce 2012

Activity of Speech and Language Therapy in the Czech Republic in 2012

Souhrn

Za rok 2012 odevzdalo statistické výkazy o své činnosti 339 pracovišť logopedie. Nejčastější poruchou u osob ve věku 0–18 let byla ve 49 % dyslálie, vada výslovnosti hlásek. U osob starších 19ti let byla nejčastější poruchou afázie, ztráta schopnosti řeči, a to v necelých 48 %. Počet konzultací na logopedických pracovištích vzrostl od roku 2008 o 15,1 % na 1 011 491 konzultací.

Summary

Totally 339 consultation rooms of speech and language therapy provided the respective statistical records for the year 2012. Dyslalia, pronunciation or articulation disorder, was the most frequent disorder among persons in the age group 0 to 18 years with 49 % cases. Aphasia, loss of previously acquired ability to speak, occurred with 48 % cases among persons above nineteen years old as the most frequent disorder. The number of consultations have increased since 2008 by 15,1 % amounting to 1 011 491 consultations.

Zdrojem dat pro tuto Aktuální informaci je Roční statistický výkaz o činnosti zdravotnických zařízení pro obor logopedie, který je zahrnut do Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví. Výkaz vyplňují samostatně všechna logopedická pracoviště včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na jejich zřizovatele.

V roce 2012 se počet samostatných logopedických pracovišť, které odevzdaly statistický výkaz z oboru logopedie, zvýšil na 339, což bylo 96,3 % z registrovaných 352 pracovišť. V roce 2011 byly k dispozici výkazy od 338 zařízení a v roce 2010 od 325 pracovišť. Zvýšil se také počet klinických logopedů a logopedů ve fyzických osobách ze 490 v roce 2011 na 496 v roce 2012 i v přepočtených počtech (395,82 oproti 393,27 v předešlém roce).

Oproti roku 2011 se o téměř 6 tisíc zvýšil počet ošetření-vyšetření (dále jen konzultací) u klinického logopeda/logopeda a celkový počet konzultací činil více než 1 011 tisíc. Na 1 průměrný roční úvazek klinického logopeda připadalo v tomto roce 2 555 konzultací. Nejvíce konzultací na 1 klinického logopeda/logopeda vykazovaly kraje Plzeňský (3 344) a Jihomoravský (3 044). Naopak nejmenší počet návštěv na klinického logopeda/logopeda byl zaznamenán v Karlovarském a Libereckém kraji (1 969 resp. 2 195).

Na tisíc obyvatel připadalo ve sledovaném roce v České republice 13,6 léčených osob. Obdobný ukazatel za rok 2011 činil 13,1 osob.

Z celkového počtu poruch léčených na logopedických pracovištích v roce 2012 (140 tisíc) bylo 91 % u pacientů do věku 18 let a pouze 9 % připadalo na populaci starší 19ti let.

Pacienti ve věku 0–18 let byli léčeni nejčastěji s dyslalií (49 %), což je vada řeči, jejíž podstatou je porucha artikulace nebo vypouštění některých hlásek; hlásky jsou vyslovovány chybně nebo jsou nahrazovány jinými hláskami. Následovali pacienti s opožděným vývojem řeči (23 %) a pacienti s dysfázií - poruchou schopnosti mluvit (14 %).

Pacienti starší 19ti let byli léčeni převážně s afázií (48 %), což je narušení již vyvinuté schopnosti porozumění a produkce řeči; vzniká po organickém poškození zpravidla levé mozkové hemisféry, kde je centrum řeči. Nejčastější příčinou jsou cévní mozkové příhody, úrazy hlavy, nádory mozku nebo degenerativní onemocnění. Dále to byli pacienti s dysartrií - poruchou výslovnosti, artikulace (19 %) a pacienti léčeni s dyslalií (viz výše, 8 %).

Mírný nárůst počtu pacientů a počtu konzultací a vyšetření u logopedických pracovišť může souviset s větší dostupností logopedické péče, viz počty klinických logopedů a logopedů a počty zpravodajských jednotek oboru logopedie.

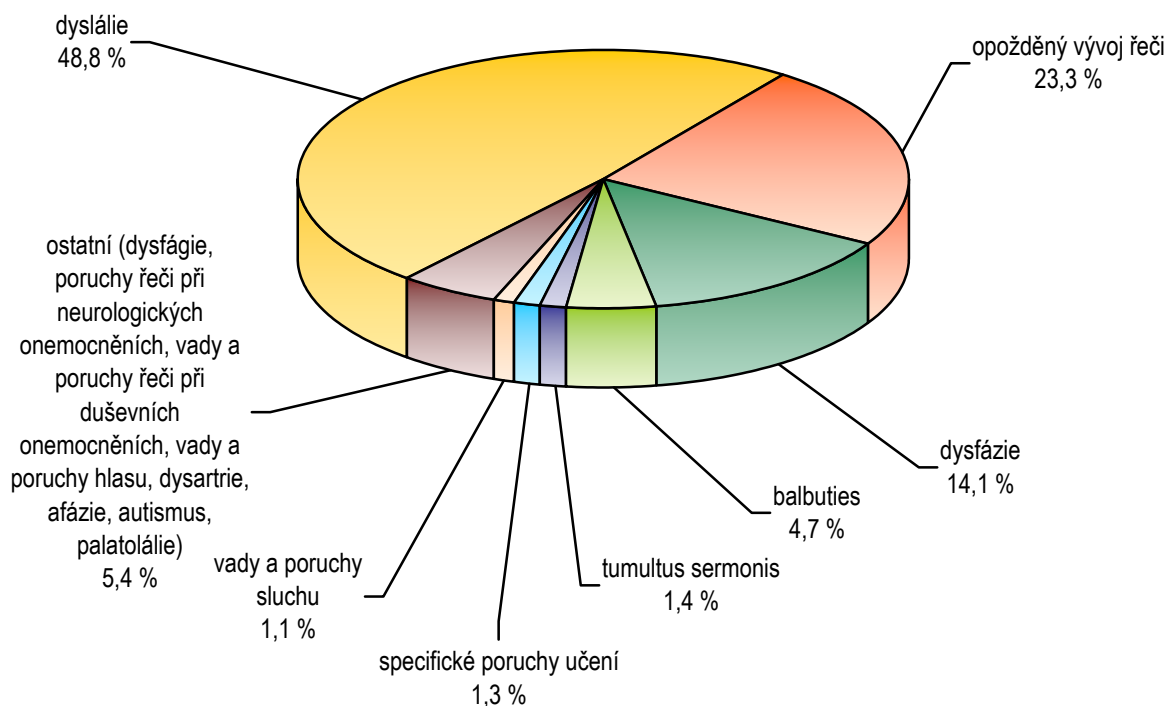
Zdrojem dat pro následující tabulky a grafy je výkaz A(MZ)1-01, obor logopedie.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

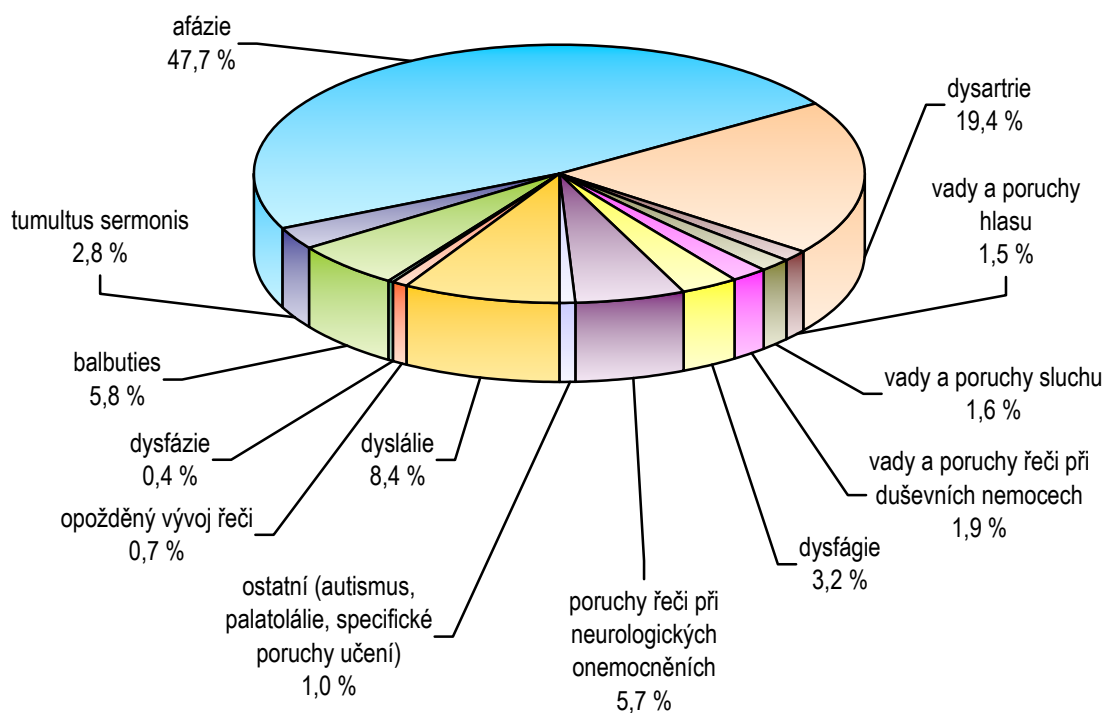
Činnost logopedických pracovišť v roce 2012

Území, kraj	Kliničtí logopedi a logopedi (průměrný roční přepočtený počet)	Počet konzultací klinických logopedů/ logopedů		Počet léčených osob ve sledovaném roce		
		celkem	na 1 průměrný roční úvazek klinického logopeda/ logopeda	celkem	na 1 průměrný roční úvazek klinického logopeda/ logopeda	na 1 000 obyvatel
Hl. m. Praha	67,13	160 306	2 388	24 258	361	19,50
Středočeský	41,73	109 467	2 623	16 521	396	12,85
Jihočeský	23,28	53 242	2 287	9 182	394	14,43
Plzeňský	11,81	39 493	3 344	5 424	459	9,48
Karlovarský	6,89	13 568	1 969	2 182	317	7,21
Ústecký	21,60	49 340	2 284	8 077	374	9,76
Liberecký	12,09	26 541	2 195	3 966	328	9,04
Královéhradecký	22,92	49 646	2 166	7 571	330	13,68
Pardubický	16,85	43 316	2 571	5 750	341	11,13
Vysočina	14,80	40 666	2 748	5 709	386	11,16
Jihomoravský	53,54	162 972	3 044	20 334	380	17,42
Olomoucký	35,11	78 471	2 235	9 437	269	14,80
Zlínský	15,32	45 891	2 995	6 229	407	10,59
Moravskoslezský	52,75	138 572	2 627	17 790	337	14,48
ČR	395,82	1 011 491	2 555	142 430	360	13,55

Léčení pacienti pro vybranou poruchu ve věku 0–18 let, v roce 2012

Léčení pacienti pro vybranou poruchu ve věku 19 let a více, v roce 2012

Vybrané diagnózy v logopedické péči za roky 2010–2012 (počet vad)

Diagnóza / léčení pacienti	2010			2011			2012		
	pacienti do 18 let	pacienti 19 +	celkem	pacienti do 18 let	pacienti 19 +	celkem	pacienti do 18 let	pacienti 19 +	celkem
Dyslálie	58 422	1 078	59 500	61 138	1 126	62 264	62 109	1 090	63 199
Dysfázie	15 854	79	15 933	17 454	87	17 541	17 887	46	17 933
Balbuties	6 080	687	6 767	6 045	719	6 764	6 017	749	6 766
Palatolálie	704	20	724	875	20	895	958	27	985
Afázie	120	5 114	5 234	168	5 832	6 000	238	6 158	6 396
Dysartrie	1 139	1 998	3 137	1 144	2 229	3 373	1 207	2 506	3 713
Vady a poruchy hlasu	573	107	680	676	173	849	613	198	811
Vady a poruchy sluchu	1 205	125	1 330	1 417	182	1 599	1 376	201	1 577
Ostatní výše neuvedené diagnózy	33 185	1 266	34 451	35 523	1 896	37 419	36 746	1 940	37 419
Celkem	117 282	10 474	127 756	124 440	12 264	136 704	127 151	12 915	140 066

Činnost logopedických pracovišť - shrnutí za roky 2008–2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Počet léčených osob celkem	133 245	140 239	128 941	138 002	142 430
Počet léčených osob na 1000 obyv. ČR	12,78	13,37	12,26	13,15	13,55
Počty vyšetření / konzultací na logopedických pracovištích celkem	878 543	920 206	969 122	1 005 936	1 011 491
Kliničtí logopedi / logopedi ¹⁾ průměrný roční přepočtený počet	332,80	355,78	379,98	393,27	395,82
Počet odevzdaných výkazů od logopedických pracovišť	308	320	325	338	339

¹⁾ Kategorie nazvána ve statistickém výkazu v roce 2008 "kliničtí logopedi", od roku 2009 "kliničtí logopedi a logopedi"